

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2014, č. j. 12901/14/5000-14402-704211, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní vůči soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, Mgr. Karolína Tylová, LL.M., JUDr. Pavel Vacek, Mgr. Lucie Trejbalová ani Mgr. Hana Ptáčková **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, pod sp. zn. 59 Af 177/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, vyzval přípisem ze dne 16. 9. 2014, č. j. 59 Af 177/2014 - 17, žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 3000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1000 Kč.

Na to reagovala žalobkyně přípisem ze dne 9. 10. 2014, jímž požádala o osvobození od soudních poplatků, podala návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů a vznesla námitku podjatosti všech soudců krajského soudu „*v aktuálním obsazení*“ s návrhem na jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí „*nejenom této věci*“. Uvedla, že věc musí být přikázána jinému soudu z důvodu delegace nutné, jinak reálně hrozí, že bude pokračováno v „*dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů*“.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v případech, kdy je vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu a přitom je zřejmé, kterému soudci, resp. soudcům, je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u rozhodujících soudců bude shledán důvod k vyloučení. V případě, že tomu tak není a že tedy nic nebrání tomu, aby soudci, jímž věc byla či bude přidělena, ji projednali a rozhodli, postrádá zkoumání podjatosti dalších soudců daného soudu smysl,

neboť není dán žádný důvod ke změně okruhu soudců, kteří mají věc projednat. Žalobkyně ve své námitce namítla podjatost všech soudců Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, v „*aktuálním obsazení*“. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 59 tohoto soudu ve složení: Mgr. Karolína Tylová, LL.M., JUDr. Pavel Vacek, Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Hana Ptáčková. Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto soudcům (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 - 34).

Ve vyjádření k podané námitce podjatosti jmenovaní soudci shodně uvedli, že se v dané věci směrem k žalobkyni necítí být jakkoliv podjati, neboť nemají žádný vztah k projednávané věci ani k jejím účastníkům a nepodíleli se na projednávání ani rozhodování věci ve správním řízení.

Při posouzení důvodnosti námítky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, účastníkům či jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou taktéž i soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Dle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitka musí být uplatněna do jednoho týdne ode dne, kdy se daná osoba o podjatosti dozvěděla; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, jímž je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup zcela výjimečný.

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., pak je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech. Vyloučen by byl taktéž i soudce, jenž by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, vztahem srdečně přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti. V nastalém případě ovšem jmenovaní soudci takový poměr k věci ani k jejím účastníkům či zástupcům dle svého vyjádření nemají a ani žalobkyně takový jejich vztah nenamítá.

Jde-li o důvody uvedené v druhé větě § 8 odst. 1 s. ř. s. (tj. vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení), smysl a účel tohoto ustanovení

pokračování

spočívá ve vyjádření principu instančního odlišení řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifické rysy správního soudnictví je nutno pojem „*předchozí soudní řízení*“ vykládat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. O takový případ však v této věci evidentně nejde. Jak také vyplývá z vyjádření jmenovaných soudců, nepodíleli se na projednávání ani rozhodování věci ve správním řízení, ostatně ani takovou skutečnost žalobkyně nenamítá.

Z námitky podjatosti vyplývá, že je podána s ohledem na předchozí rozhodovací činnost krajského soudu. Zde je třeba opětovně poukázat na doslovné znění § 8 odst. 1 s. ř. s., podle něhož důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějších rozhodnutí daného soudce. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti vůči soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

V důsledku tohoto rozhodnutí odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (§ 9 odst. 1 s. ř. s.), neboť ve věci nenastala situace, kdy by pro vyloučení soudců místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. listopadu 2014

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu